

Český Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ): Hrozí, že veřejné finance v Česku se stanou neudržitelné

- CZ24 News | 8. září 2020

ČESKO: Pokles daňových příjmů a mimořádné výdaje v souvislosti s pandemií koronaviru výrazně zhoršily stav veřejných financí v Česku. Další vývoj je nejistý a ekonomické dopady mohou ČR rychle přiblížit ke stavu, kdy veřejné finance nebudou udržitelné. Upozornil na to Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) ve stanovisku úřadu ke státnímu závěrečnému účtu za loňský rok.

„Již několikrát jsme upozorňovali, že státní rozpočet je na mimořádné události připraven hůře než v době ekonomické krize v roce 2008. Bohužel musím říci, že aktuální vývoj tuto obavu jen potvrzuje. Od začátku roku 2020 bylo zřejmé, že se nedaří plnit daňové příjmy tak, jak bylo plánováno, zatímco výdaje prudce rostly,“ uvedl Miloslav Kala, prezident NKÚ.

I přes ekonomický růst ve výši 2,3 % hrubého domácího produktu vykázal v roce 2019 státní rozpočet deficit ve výši 28,5 miliard korun. Meziročně došlo k nárůstu státního dluhu o 18 miliard korun na 1 640 miliard korun.

Zpomalení začalo být podle NKÚ znát.

„Stačí se podívat na nižší výběr daňových příjmů o téměř 10 miliard korun v porovnání se schváleným rozpočtem. Stalo se tak poprvé za posledních 5 let. Bilanci státního rozpočtu zhoršily i rychle rostoucí běžné výdaje, které se zvýšily o 128 miliard korun,“ uvedl Kala.

Pozitivní stránkou loňského hospodaření je podle Kaly meziroční růst kapitálových výdajů, ke kterému přispělo i zvýšení čerpání prostředků z rozpočtu EU.

Čistá pozice ČR ve vztahu k rozpočtu EU v roce 2019 činila 68,5 miliard korun a oproti předchozímu roku si ČR polepšila o 23,8 miliard korun, což svědčí o zrychlení čerpání prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů, uvedli kontroloři.

Úřad dále konstatoval, že i přes růst výdajů státního rozpočtu souvisejících s elektronizací veřejné správy nedochází v porovnání s ostatními zeměmi v rámci indexu E-Government Development Index (EGDI) k významnému pokroku ve zvyšování úrovně digitalizace, naopak Česká republika stále zaostává.

Vláda také podle NKÚ nevyužila příznivé ekonomické situace ke klíčovým změnám důchodového systému, který je vzhledem k demografickému trendu neudržitelný.

Ze stanoviska dále vyplynulo, že inkaso spotřebních daní z alkoholu a tabákových výrobků nepokrývá ani z poloviny odhadované celkové společenské náklady ve výši 160 miliard korun spojené s užíváním těchto návykových látek. Naopak cenová dostupnost alkoholu a tabákových výrobků se s ohledem na rostoucí příjmy spotřebitele dlouhodobě zvyšuje.